

31 let delovanja

ZVEZA EKOLOŠKIH GIBANJ SLOVENIJE-ZEG

Cesta krških žrtev 53, 8270 Krško

Spletna stran: www.zeg.si

GSM: 064 253 580

Številka : 101/23

Datum: 2.12.2023

Urad predsednice Republike Slovenije

ZADEVA : JAVNI ODZIV ZEG NA ENOSTRANSKO STALIŠČE R
SLOVENIJE NA PODNEBNI KONFERENCI ZN (COP28) V DUBAJU

Spoštovana gospa dr. Nataša Pirc Musar, predsednica Republike Slovenije!

Mediji poročajo, da je na podnebni konferenci ZN (COP28) v Dubaju več kot 20 držav, med njimi tudi Slovenija, pozvalo k potrojitvi svetovnih jedrskih energetskih zmogljivosti v okviru prizadevanj za doseganje ničelnih emisij do leta 2050.

Kot vodja slovenske delegacije ste odpotovali v Združene arabske emirate, kjer se je začela 28. konferenca Organizacije združenih narodov o podnebnih spremembah (COP28). Tam ste podprli enostransko deklaracijo v podporo jedrski energiji, saj naj bi imela jedrska energija ključno vlogo pri doseganju cilja ogljične nevtralnosti. Cilj te podpore je, da države podpornice do leta 2050 potrojijo zmogljivost jedrske energije v primerjavi z letom 2020. Te deklaraciji nasprotujejo nekatere okoljske skupine, ki jih skrbita varnost in odlaganje jedrskih odpadkov, poročajo tuje agencije.

Nacionalna podpora jedrskemu programu je vprašljiva. Veste, da se pripravlja prenova Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta (NEPN), v katerem naj bi bila enakovredno obravnavana dva scenarija, 100 % OVE ali

OVE+JE. Mnoge nevladne organizacije se zavzemamo za podnebno nevtralnost Slovenije. Menimo, da je doseganje ambicioznih ciljev možno, vendar le na podlagi občutno manjše rabe energije, bolj učinkovite rabe energije ter večjega deleža energije iz obnovljivih virov energije, predvsem iz sonca in vetra. Smo za scenarij 100 % OVE brez fosilne in jedrske energije, na podlagi dodatnega scenarija zadostnosti. Brez jedrske energije je možno zagotavljati družbeno blaginjo in hkrati družbo ohranja znotraj parametrov planetarnih omejitev.

Obstaja dvom stroke, da lahko jedrski scenarij pripomore k doseganju ničelnih emisij do leta 2050. Tudi če bi bilo pravilno (vendar ni) stališče IPCC, da je jedrska energija nizkoogljična, in bi bila nizkoogljična jedrska energija potrebna (vendar ni) za boj proti podnebnim spremembam, ni možno pravočasno zgraditi množice jedrskih elektrarn, ki bi znižale toplogredne emisije. To je jedrski mit. Kot veste, je pričakovana povprečna gradnja jedrske elektrarne do 20 let, sama gradnja ves čas dodatno bremeni okolje, tudi z emisijami toplogrednih plinov. Torej ni niti teoretičnih možnosti, da bi jedrska energija prihodnjih jedrskih reaktorjev pravočasno pripomogla k doseganju podnebne nevtralnosti, nasprotno, povečala bi emisije toplogrednih plinov.

Tudi če bi jedrski skupnosti uspelo do 2050 potrojiti svetovne jedrske zmogljivosti, bi se po izgradnji delež emisij toplogrednih plinov zmanjšal le za približno 5 %, vsako leto pa bi morali priključiti na omrežje približno 64 jedrskih elektrarn. Naložbe v jedrske naprave bi popolnoma zavrle naložbe v čiste obnovljive vire energije.

Kakor koli, odločitev za scenarij 100 % OVE ali OVE+JE, naj bi bila sprejeta do leta 2027 na podlagi potrebnih strokovnih informacij, ki bi to odločanje na strateški ravni tudi omogočale. Do zdaj te dodatne neodvisne analize za odločanje o jedrski energiji še niso pripravljene, zato ni jasno, s čim je utemeljena vaša odločitev o podpori jedrski energiji.

Vlada še zdaleč ni sprejela potrebnih odločitev, temveč krepi pritisk na jedrsko energijo, da bi proizvajala vedno več in več elektrike. Ali bomo morali kmalu izbirati med ohranjanjem vodne biotske raznovrstnosti in proizvodnjo električne energije? Neposredna posledica podnebne katastrofe bo , da se bodo suše in vročinski valovi z leti še povečali in okrepli.

Gladina reke Save se že in se bo preko poletja kritično znižala, temperatura vode ob NEK pa naraščala preko zakonsko dovoljenih mej (tako, kot že letos). Bo predlagana gradnja nove NEK II (predlogi za 2400 MW), ob delovanju še obstoječe do leta 2050 varna za življenje in zdravje prebivalcev Posavja in širše Slovenije, Avstrije in Hrvaške?

Pristop Slovenije , političnemu dokumentu za potrojitev svetovnih jedrskih zmogljivosti je nespametna . Pri trikratnem povečanju jedrske zmogljivosti nekatere države lahko to izkoristijo za vojno industrijo in lastno jedrsko oborožitev (np. Iran.). Če bi Sloveniji želeli dobro, bi si prizadevali za pristop Slovenije h konvenciji OZN o prepovedi jedrskega orožja. V Zvezi ekoloških gibanj Slovenije-ZEG (ima status društva v javnem interesu po ZVO) smo za popolno prepoved jedrskega orožja in odpravo vseh vojaških zvez.

Le tako se bo človeštvo izognilo grozečemu atomskemu spopadu in koncu naše civilizacije. Zakaj ta javni odziv ZEG-a ? ZEG ima s strani resornega ministrstva podeljen status stranskega udeleženca v javnem interesu za pripravo PVO pri gradnji odlagališča za nizko in srednje radioaktivne odpadke (NSRAO) ter statusa za visoko radioaktivne odpadke (VRAO) in podaljšanje delovanja NEK do leta 2043. Smo aktivna NVO pri pripravi političnega dokumenta novele NEPN.

Čeprav je jedrska skupnost trenutno izredno močna in so jedrski lobisti celo v aktualni vladi, pričakujemo, da boste Vi resnično predsednica vseh, kot ste obljubili. Zato vas prosimo, da delujete tudi v interesu nejedrske skupnosti, s podporo zmanjšanja rabe energije in s prehodom na obnovljive vire energije.

Zveza ekoloških gibanj Slovenije ZEG

Predsednik

Karel Lipič, univ.dipl.ing.

V vednost: Vlada R Slovenije

DZ RS, DS RS

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve

Varuh RS za človekove pravice

Mediji

